

Ministry of European Integration
REPUBLIC OF SERBIA

#EY
ЗА ТЕБЕ

EU
PRO+

ZAPISNIK SA SASTANKA UPRAVNOG ODBORA PROGRAMA

Beograd, 14. decembar 2023.

Agenda

- 10:00 Dobrodošlica i uvodna izlaganja
- 10.20 Predstavljanje napretka EU PRO Plus programa sa Izveštajem za treći kvartal 2023.
- 10.50 Predstavljanje rezultata Javnog poziva za podršku ženama i mladima početnicama/cima u poslovanju
- 11.15 Diskusija i glasanje
- 12:00 Ostalo
- 12:30 Kraj sastanka

I Dobrodošlica i uvodna izlaganja

Luka Pivljanin, viši savetnik u Ministarstvu za evropske integracije, osvrnuo se na napredak i izazove sa kojima se Program susreo tokom treće godine sprovođenja. Sastanak je poslužio kao platforma za pregled prošlogodišnjih dostignuća, izazova, naučenih lekcija i budućih planova. Pivljanin je istakao dve osnovne komponente sprovođenja Programa: već uspostavljene šeme grantova i Rezultata 1, koji je posvećen jačanju sistema upravljanja kohezionim fondovima, relevantnog za Poglavlje 22 pregovaračkog procesa. On je takođe pohvalio fleksibilnost i reagovanje Programa u vanrednim situacijama, posebno navodeći njegov doprinos rehabilitaciji infrastrukture oštećene tokom nedavnih prolećnih poplava.

II Prezentacija napretka EU PRO Plus programa sa Izveštajem za treći kvartal 2023.

Marko Vujačić, šef programa UNOPS-a, predstavio je aktivnosti EU PRO Plus za period jul-septembar i ukupnu ocenu napretka Programa u 2023. godini, zaključivši da je Program ostvario solidan napredak uz ubrzani tempo implementacije. Zahvalnost je upućena članovima Upravnog odbora projekta (UOP) za konstruktivne diskusije i ostvarenu koordinaciju.

Ključni statistički podaci pokazuju značajan napredak: **od 242 projekta podržana kroz Program, 188, ili približno 78%, je završeno.** Ovaj procenat završenih projekata prati i finansijskom izvršenje od blizu 25 miliona evra. Naime, otkazan je samo jedan projekat u okviru podrške preduzećim i to zbog povećanih troškova opreme i odsustva ekonomske opravdanosti, te je primalac granta odustane od dobijanja podrške pre samog ugovora i transfera sredstava.

Što se tiče vremenskog okvira za sprovođenje Programa, većina aktivnosti u okviru rezultata 2 i 3 će po planu da bude završena do kraja juna 2024. Ove aktivnosti uključuju podršku mikro i malim preduzećima (MMP), projekte organizacije za poslovnu podršku (OPP), podršku ženama i mladima početnicima u poslovanju, projektima lokalne i poslovne infrastrukture i pomoć usmerenu na saniranje posledica poplava. Ipak, u određenom broju projekata može da se desi da je potrebno produžiti period sprovođenja.

Marko Vujačić pružio je detaljne informacije o statusu EU PRO Plus programa, fokusirajući se na Rezultate 1 i 2. **U okviru Rezultata 1**, značajan deo aktivnosti je završen, uključujući razvoj teritorijalnih strategija, i to sedam strategija održivog urbanog razvoja (SUD) i pet strategija integralnih teritorijalnih investicija (ITI) strategije. Strategije su dobile prvu nagradu na Međunarodnom salonu urbanizma u Nišu u novembru 2023. Ovo nagrada je važna jer se obično nagrade dodelju za plansku dokumentaciju, a ovo je bez presedana priznanje teritorijalnih strategija kao instrumenta planiranja. Takođe, raspisan je Javni poziv za sprovođenje integralnih projekata proisteklih iz 12 teritorijalnih strategija podržanih kroz program EU PRO Plus u vrednosti od deset miliona evra. Ovo je najveći poziv koji sprovodi UNOPS.

Što se tiče izgradnje kapaciteta, ključnog aspekta Rezultata 1, u poslednjem kvartalu održano je trinaest treninga sa oko 300 učesnika, a ukupno je oko 1.400 ljudi na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou bilo je uključeno u ove aktivnosti. Istaknuta je i koordinacija sa Sekretarijatom za javne politike, posebno postignut dogovor o usvajanju i usklađivanju teritorijalnih strategija sa Zakonom o planskom sistemu.

U okviru **Rezultata 2**, koji se fokusira na aktivnosti ekonomskog rasta, zabeležen je značajan napredak. Od 113 grantova u implementaciji za nabavku opreme i pružanje usluga za mikro i mala preduzeća (MSP), 105 je završeno, a 111 korisnika je dobilo opremu. Ukupno je nabavljeno 403 komada opreme i 20 usluga, što je dovelo i do otvaranja 259 novih radnih mesta, od kojih 54% pripadaju ženama, što ukazuje na stvarnu primenu rodne ravnopravnosti u praksi.

Program je takođe pokrenuo Javni poziv za žene i mlade početnike u poslovanju u nerazvijenim područjima, čiji će rezultati biti predstavljeni članovima Upravnog odbora. Pored toga, u toku je sprovođenje dvadeset projekata poslovne infrastrukture, čiji se završetak očekuje do juna 2024. Predviđeno je da ovi projekti doprinesu investicijama od oko 300 miliona evra i otvaranju oko 3.000 radnih mesta, što predstavlja zajedničke napore EU, nacionalnih i lokalnih vlasti.

Konačno, Program je uspešno su završio aktivnosti 16 projekata koje su realizovale organizacije za poslovnu podršku (OPP), čime je povećana konkurentnost 519 MSP. Ove aktivnosti su uključivale unapređenje otpornosti preduzeća, izgradnju kapaciteta u digitalizaciji, ozelenjavanje privrede, standardizaciju i druge oblasti.

Luka Pivljanin je naveo da je ova grant shema delimično sprovedena tokom krize prouzrokovane kovidom-19 2022. godine, te je tako doprinela i otpornosti preduzeća i prilagođavanju na novu normalnost.

Marko Vujačić se u nastavku predstavljanja aktivnosti i izazova EU PRO Plus programa, posebno fokusirao na **Rezultat 3** – Poboljšana socijalna infrastruktura i socijalna kohezija. Od 37 lokalnih infrastrukturnih projekata podržanih Programom, 26 je završeno. Pored toga, na dva projekta su završeni građevinski radovi, a devet projekata trenutno ima aktivna gradilišta. Značajan napredak je

postignut u grantovima za jačanje socijalnih usluga, pri čemu je šest od 20 podržanih projekata završeno. Ovi projekti su rezultirali uspostavljanjem ili poboljšanjem preko 20 socijalnih usluga u 22 lokalne samouprave (LSS), od kojih koristi ima više od 5.700 ugroženih pojedinaca.

U saradnji sa Delegacijom EU, Ministarstvom za javna ulaganja i Ministarstvom za evropske integracije (MEI), Program je efikasno reagovao na **štetu izazvane poplavama**. Nakon razmatranja vremenskih, finansijskih aspekata i izvodljivosti, za podršku su izabrana tri projekta rekonstrukcije mostova u Rači, Vrnjačkoj Banji i Lučanima. Dva od četiri tendera za ove rekonstrukcije su završena i spremna za ugovaranje, pri čemu su navedene opštine odgovorne za obezbeđivanje 15 odsto sufinansiranja.

Vujačić je takođe ukazao na potencijalne rizike u vezi sa predstojećim parlamentarnim i lokalnim izborima, koji bi mogli imati manji uticaj na većinu aktivnosti Programa, uzimajući u obzir prisustvo Programa na terenu kao i poznavanje partnera i korisnika. ISTD grant shema bi mogla da se suoči sa kašnjenjima, uprkos tome što je Program preduzeo mere za ublažavanje ovoga rizika koje uključuju pažljivo praćenje, blagovremenu razmenu informacija i davanje podrške i podsticaja za pripremu kvalitetnih predloga projekta. Ova aktivnost je beležila kašnjenja od početka Programa, što je iziskuje produženje trajanja Programa.

Takođe, Vujačić je istakao uspešnu promociju i vidljivost rezultata Programa, navodeći brojne terenske posete organizovane za predstavnike Delegacije Evropske unije (DEU) i Ministarstva za evropske integracije (MEI). Ovim aspektom Programa se efikasno upravlja, obezbeđujući tako stalno angažovanje i svest među zainteresovanim stranama.

Luka Pivljanin je pohvalio visoku vidljivost Programa, ističući ga kao jedan od najvidljivijih projekata EU koji pokazuje konkretnu korist za građane. On je istakao efikasnost Programa u koordinaciji i brzom reagovanju na krizne situacije kao što je podrška u saniranju posledica poplava, za šta je kroz Program izdvojeno oko pola miliona evra.

Što se tiče projekata u vezi sa sanacijom štete nakon poplavama **Dragana Novaković, menadžerka sektora za infrastrukturu EU PRO Plus programa** je izvestila o projektima koji će biti podržani preko EU PRO Plus programa. Za izgradnju mostova u Vrnjačkoj Banji, Rači i Lučanima i za tehnički nadzor ovih mostova raspisani su posebni tenderi. Tenderi za most Vrnjačka Banja i usluge nadzora su završeni i spremni za ugovaranje, dok se tenderi za most Rača i Lučani privode kraju-

Martin Klauke, Šef Operacija II u Delegaciji EU postavio je pitanje o ISTD komponenti, njenom prepoznavanju i institucionalizaciji procesa, kao i o razvoju nacionalnog ISTD modela.

Viktor Veljović, EU PRO Plus menadžer sektora za razvoj kapaciteta istakao je saradnju Programa sa Sekretarijatom za javne politike, ocenivši je kao veoma produktivnu tokom celog procesa. Program i Sekretarijat su se saglasili da teritorijalne strategije budu u skladu sa članovima 49. i 50. Zakona o planskom sistemu, jer su sadržaj i struktura teritorijalnih strategija uređeni Uredbom EU 2021/1060, koja je doneta nakon usvajanja Zakona, čime se daje prednost direktivama EU kako je navedeno u pomenutim članovima. Sa Republičkim sekretarijatom za javne politike vođeni su razgovori o uspostavljanju sistema praćenja sprovođenja teritorijalnih strategija na nacionalnom nivou, koristeći okvir objektivnih indikatora koji je razvio EU PRO Plus.

Luka Pivljanin je govorio o procesu pripreme Srbije kao buduće članice EU za korišćenje teritorijalnih instrumenata za apsorpciju kohezionih fondova, navodeći da je u nekim zemljama EU stopa apsorpcije ovih sredstava oko 30%. On je rekao da kao što je naučeno kroz rad i praktične uvide koje je Program pružio, proces je složen i zahteva teritorijalni pristup saradnje. Rasprave o modelu implementacije su u toku i biće obuhvaćene Zakonom o kohezijskoj politici. Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture ima nadležnost za nacionalnu strategiju za održivi urbani razvoj, dok su gradovi odgovorni za svoje lokalne strategije, ključne za buduće korišćenje kohezionih sredstava. Ova iskustva i pouke će takođe doprineti Zakonu o kohezijskoj politici.

III Predstavljanje rezultata Javnog poziva za podršku ženama i mladima početnicama/cima u poslovanju

Enis Ujkanović, menadžer sektora za mala i srednja preduzeća u programu EU PRO Plus, predstavio je proces i rezultate Javnog poziva za podršku ženama i mladima početnicama u poslovanju, namenjen nezaposlenim ženama i mladima na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ) i preduzetnicima koji su započeli poslovanja 2022. godine ili kasnije, u 43 nerazvijene lokalne samouprave.

Putem poziva je moglo da se konkuriše za podršku u rasponu od 5.000 do 10.000 evra, uz obavezu da se obezbedi sufinansiranje od 10% za nezaposlene (Lot 1) i minimum 15% za preduzetnike (Lot 2) dok su sredstva namenjena za nabavku nove opreme ili uvođenje usluge za pokretanje poslovanja. Poziv je razvijen u koordinaciji sa Ministarstvom privrede i Ministarstvom turizma i omladine, integrišući pouke iz prethodnih inicijativa i obezbeđujući da nema preklapanja. Proces je uključivao blisku koordinaciju sa NSZ, uključujući njene lokalne filijale, radi širenja informacija o pozivu.

Na Poziv je pristiglo 108 prijava iz 39 lokalnih samouprava, od kojih je 80 prošlo na administrativnu proveru radi tehničke evaluacije. Komisija za evaluaciju, koja je činilo osam evaluatora i posmatrača iz relevantnih ministarstava i agencija, odabrala je 62 prijave za terenske posete i intervjue. Na kraju je za finansiranje preporučeno 45 predloga projekata iz 23 lokalne samouprave, sa dodatnih sedam projekata na rezervnoj listi.

Odabrani projekti, podeljeni u dva lota (26 u Lotu 1 i 19 u Lotu 2), imaju ukupnu vrednost od 475.363 USD, od čega je 401,007 USD finansiranjem EU a sufinansiranje podnosioca predloga projekata iznosi 83.356 USD. Obuhvaćene industrije pretežno uključuju preradu dretna i proizvodnju nameštaja, proizvodnju hranu, tekstila, zajedno sa ličnim uslugama, arhitekturom, inženjerskim uslugama i dizajnom. Očekuje se da će ova podrška doprineti otvaranju preko 50 radnih mesta tokom 2024. godine, sa potencijalom za još 100 u naredne tri godine.

Ujkanović je napomenuo da su sve osim četiri od 43 ciljane opštine podnele prijave. Prosečna stopa uspešnosti apliciranja za Poziv je bila 42%, sa 56% za podnosioca prijava koji su imali pravo učešća. Prosečna vrednost granta je 8.911 USD, uz neznatne varijacije između dva lota.

Luka Pivljanin se osvrnuo na snažan društveni aspekt ovog poziva za podnošenje predloga projekata, koji je ciljao određene grupe i geografska područja. On je sugerisao da bi odgovor, broj i vrednost podnetih aplikacija na ovaj poziv mogao da ukaže na potrebe i neophodna sredstva za ovaj sektor i region.

Vera Veljanovski, šef Odseka za sprovođenje i praćenje sprovođenja projekata koji se finansiraju iz fondova EU i drugih izvora u Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja izrazila je zabrinutost u vezi sa održivošću navodeći da će Ministarstvo biti upravljački organ za desetak projekata vrednih oko 100 miliona evra od sledeće godine. Očekuje se da će finansijski sporazum za ovaj operativni program biti potpisan 2024. godine, a lekcije naučene iz poziva EU PRO Plus biće ključne za nove projekte. Nakon potpisivanja sporazuma, različiti subjekti uključujući ministarstva i nacionalne službe će biti uključeni u projekte koji obuhvataju grantove i tehničku pomoć.

Pivaljnin je dodao da će nova IPA značajna sredstva biti implementirana kroz nacionalne programe, a ministarstva će imati ulogu upravljačkih organa.

Enis Ujkanović je potvrdio da će ova aktivnost trajati od decembra do sredine 2024. godine, a da će Program podeliti iskustva i naučene lekcije sa svim zainteresovanimima.

Miona Popović Majkić, rukovodilac grupe za pripremu projekata finansiranih iz sredstava EU u Ministarstvu privrede commended the UNOPS team for their significant work. Despite initial concerns about the Call's limited geographical coverage, the response was positive. The Ministry of Economy, noting no overlap with its support, expressed interest in potentially supporting projects from the reserve list, which would involve five additional local self-governments. pohvalila je UNOPSov tim za izuzetan rad. Uprkos početnoj zabrinutosti zbog ograničene geografske pokrivenosti Poziva, odgovor je bio pozitivan. Ministarstvo privrede je, napominjući da nema preklapanja u pružanju podrške, izrazilo podršku da se potencijalno podrže i projekti sa rezervne liste, koji bi obuhvatili još pet lokalnih samouprava.

Ana Stanković, menadžerka projekta u Delegaciji EU, pohvalila je napore uložene u sprovođenje Javnog poziva za podnošenje predloga projekata, ističući prilagođenu metodologiju, informativne sesije i celokupnu efikasnost procesa u ciljanju specifičnih grupa. Istaknuta je efikasnost Poziva u pogledu vrednosti za novac, uz napomenu da se podrškom koja će biti pružena kroz poziv doprinosi i stvaranju poreskih obveznika i smanjenju nezaposlenosti. Ona je pohvalila važne informacije iznete tokom prezentacije, kao što je podrška nerazvijenim lokalnim samoupravama i aplikantima preko regionalnih razvojnih agencija u cilju povećanja kvantiteta i kvaliteta aplikacija. Izraženo je zadovoljstvo širokom geografskom pokrivenošću Poziva i raznovrsnošću usluga i sektora, što je u skladu sa očekivanjima Delegacije EU. Takođe je data preporuka da se mlada preduzeća povežu sa organizacijama za podršku poslovanju radi dalje poslovne podrške.

Luka Pivljanin je zatražio da Program podeli pregled naučenih lekcija i preporuke za unapređenje budućih poziva.

Odgovarajući na predloge Ministarstva privrede i Delegacije EU da se uključe projekti rezervne liste, **Enis Ujkanović** je pojasnio da je Program tražio saglasnost i za 45 preporučenih projekata i za sedam projekata sa rezervne liste kako bi se omogućilo aktiviranje rezervne liste za finansiranje ukoliko sredstva postanu dostupna zbog povlačenja ili ušteda u budžetu. **Ana Stanković i Luka Pivljanin** su se složili, ističući važnost pažljivog upravljanja budžetom, uzimajući u obzir produženje Programa.

V Glasanje

Članovi UOP su jednoglasno izglasali usvajanje sledećeg:

- Kvartalni izveštaj za period jul -septembar 2023.
- Rezultati Javnog poziva za podršku ženama i mladima početnicima u poslovanju kroz nabavku opreme i uvođenje usluga koji uključuju 45 projekata predloženih za finansiranje i sedam projekata na rezervnoj listi.

Pored toga, članovi UOP su se saglasili sa aktivnostima Programa koje se odnose na podršku u sanaciji štete od poplava kroz EU PRO Plus Program.

VI Učesnici

Martin Klauke	Šef operacija II	Delegacija Evropske unije u Srbiji
Ana Stanković	Menadžer projekata	Delegacija Evropske unije u Srbiji
Luka Pivljanin	Viši savetnik	Ministarstvo za evropske integracije
Aleksandra Todorović	Sektor za planiranje, programiranje, praćenje i izveštavanje o sredstvima EU i razvojnoj pomoći	Ministarstvo za evropske integracije
Miona Popović Majkić	Rukovodilac grupe za pripremu projekata finansiranih iz sredstava EU	Ministarstvo privrede
Nina Zelić	Rukovodilac Grupe za planiranje i pripremu projekta	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave
Vera Veljanovski	Šef Odseka za sprovođenje i praćenje sprovođenja projekata koji se finansiraju iz fondova EU i drugih izvora	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja
Aleksandar Radovanović	Samostalni saradnik	Ministarstvo turizma i omladine
Jelena Sedlarević	Asistent državnog sekretara	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture
Maja Rakočević	Koordinatorica projekata	Ministarstvo za javna ulaganja
Ivan Milivojević	Zamenik generalnog sekretara	Stalna konferencija gradova i opština (SKGO)
Marko Vujačić	Šef programa	UNOPS Serbia MCO
Viktor Veljović	Menadžer sektora za razvoj kapaciteta	UNOPS, EU PRO Plus
Enis Ujkanović	Menadžer sektora za mala i srednja preduzeća	UNOPS, EU PRO Plus
Dragana Novaković	Menadžerka sektora za infrastrukturu - onlajn	UNOPS, EU PRO Plus
Ivana Popović	Menadžerka komunikacija	UNOPS, EU PRO Plus
Biljana Kerić	Saradnica za socijalnu koheziju i rodnu ravnopravnost - onlajn	UNOPS, EU PRO Plus
Marija Radulović	Saradnica za komunikacije - onlajn	UNOPS, EU PRO Plus

VII Spisak najčešćih skraćenica

DEU	Delegacija Evropske unije
EU	Evropska unija
EPP	EU PRO Plus
ITI	Integralne teritorijalne investicije
ISTD	Integrani održivi teritorijalni razvoj
LSG	Lokalna samouprava
MP	Ministarstvo privrede
MEI	Ministarstvo za evropske integracije
MDULS	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave
MGSI	Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture
MJU	Ministarstvo za javna ulaganja
MTO	Ministarstvo turizma i omladine
MSP	Mala i srednja preduzeća
RAS	Razvojna agencija Srbije
RRA	Regionalna razvojna agencija
RSJP	Republički sekretarijat za javne politike
SUD	Održivi urbani razvoj
UOP	Upravni odbor Programa
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
TD	Tehnička dokumentacija
UNOPS	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge